

Verger for personer som er fratatt rettslig handleevne

Sikre selvbestemmelse og medvirkning

Fratakelse av rettslig handleevne er et inngrep staten gjør i et individs rett til selvbestemmelse. Retten til selvbestemmelse er en grunnleggende menneskerettighet, så det å frata en person denne retten er derfor et svært alvorlig tiltak.

Som verge for en person som er fratatt sin rettslige handleevne har man et særlig ansvar. Innenfor det området fratakelsen omfatter skal vergen utøve handleevnen på vegne av personen, og vergen er ikke bundet av personens utrykte ønske og vilje.

Det er likevel slik at man som verge for person som er fratatt rettslig handleevne plikter å sikre vedkommendes rett til selvbestemmelse og medvirkning så langt det er mulig.

Vergen skal for det første høre på hva personen selv mener. Og der personen uttrykker uenighet med vergens avgjørelse, skal vergen gjøre vedkommende kjent med at spørsmålet kan bringes inn for Statsforvalteren. I de tilfeller hvor personen selv ikke evner å bringe spørsmålet inn for Statsforvalteren, skal vergen bistå vedkommende med dette. Det er avgjørende for denne gruppens rettsikkerhet at vergen utøver sitt verv i tråd med de nevnte plikter.

Melding om behov for ny domstolsprøving

Å få tilbake sin rettslige handleevne kan som den klare hovedregel kun skje ved at retten bestemmer dette ved å avsi ny dom.

Enkelte personer vil imidlertid ikke være i stand til å selv initiere en prosess om å få tilbake sin rettshandelsevne. Enkelte kan også ha begrensede muligheter for å se at det kan ha skjedd endringer i deres egen situasjon som kan ha betydning for om tiltaket fortsatt bør benyttes.

Ofte vil vergen være den som er nærmest til å se om det er endringer i personens behov for den beskyttelse fratakelse av rettshandelsevne gir.

Under henvisning til vergens rådføringsplikt, vil Statsforvalteren understreke viktigheten av at vergen kontakter oss der det har skjedd endringer i en persons behov for beskyttelse – som kan tilsi at saken bør prøves på nytt.

Verger for personer som er fratatt rettslig handleevne bes ellers om å ha lav terskel for å ta kontakt med oss ved behov.